

Antwurden reader pabo1, perioade 2, 2014-2015

1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Master jout alle freden in dreech diktee. 2. De bern hawwe der in hekel oan. 3. Hy makke sokke drege sinnen, sa as: 4. Yn it kafee oan see siet in prostituee te teedrinken. 5. Doe't de bern thús kamen hie mem de tee al ree. 6. Mem hopet dat de bern in knap sifer helje. 7. Mar soe it wol slagje? 8. Mem soe it slaad klearmeitsje, mar soe koe it better oan de baarch jaan. 		
2	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;"> jier - jierren - jierke bear - bearen - bearke tean - teannen - teantsje keal - keallen - kealtsje roas - roazen - roaske stoel - stuollen - stuoltsje kiel - kielen - kieltsje priemke broer - broers/bruorren - broerke/bruorke tried - triedden - triedsje soal - soalen/soallen - soaltsje poeltsje/puoltsje </td> <td style="width: 50%; border: none; vertical-align: top;"> hoas - hoazzen - hoaske keal - keallen - kealtsje beam - beammen - beamke skoalle - skoallen - skoaltsje koal - koalen/koallen - koaltsje fear - fearren - fearke priem - priemen/priemmen - hoed - huodden - huodsje doar - doarren - doarke poel - poelen/puollen - </td> </tr> </table>	jier - jierren - jierke bear - bearen - bearke tean - teannen - teantsje keal - keallen - kealtsje roas - roazen - roaske stoel - stuollen - stuoltsje kiel - kielen - kieltsje priemke broer - broers/bruorren - broerke/bruorke tried - triedden - triedsje soal - soalen/soallen - soaltsje poeltsje/puoltsje	hoas - hoazzen - hoaske keal - keallen - kealtsje beam - beammen - beamke skoalle - skoallen - skoaltsje koal - koalen/koallen - koaltsje fear - fearren - fearke priem - priemen/priemmen - hoed - huodden - huodsje doar - doarren - doarke poel - poelen/puollen -
jier - jierren - jierke bear - bearen - bearke tean - teannen - teantsje keal - keallen - kealtsje roas - roazen - roaske stoel - stuollen - stuoltsje kiel - kielen - kieltsje priemke broer - broers/bruorren - broerke/bruorke tried - triedden - triedsje soal - soalen/soallen - soaltsje poeltsje/puoltsje	hoas - hoazzen - hoaske keal - keallen - kealtsje beam - beammen - beamke skoalle - skoallen - skoaltsje koal - koalen/koallen - koaltsje fear - fearren - fearke priem - priemen/priemmen - hoed - huodden - huodsje doar - doarren - doarke poel - poelen/puollen -		
3	<ol style="list-style-type: none"> 1. De triennen rûnen him oer de wangen fan de kjeld. 2. De grouwe boarre fan ús buorman is juster op 'e strjitte deariden. 3. Wy geane/giene tegearre nei de tsjerke yn it doarp. 4. Mei de fûle stoarm fan earjuster binne tsien beamkes omwaaid. 5. De skoalle krige in soad nij boartersguod fan de boargemaster. 6. Do moatst de leppels en foarken by de boarden lizze. 7. Yn 'e hjerst wurde de beammen hieltyd kealer. 8. Op de ljedder boarre Jeltsje mei de boar in gat yn 'e muorre. 9. Dy langtriedderige ferhalen fan dy learaar duorren fierstente lang. 10. Yn myn sliep dreamde ik dat ik op 'e moanne oan it keatsen wie. 		
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dat doen we om aan de te geven dat de klank van de 'ea' veranderd is. 2. Dat doen we, omdat de je-klank is ontstaan uit een ea-klank. 3. Dat doen we, omdat we in 'stiennen' wel klankverandering hebben en in 'strjitte' niet. 4. Nee, dat is niet te zien. 5. Dat doen we, omdat we na een letter met een dakje de medeklinker niet verdubbelen. 6. Dat doen we, omdat die e voor een korte klank staat. 7. Dat doen we, omdat 'jûn' in het Nederlands avond is en dat woord niet met een 'oe' wordt geschreven. 8. Dat doen we, omdat we in dit woord een tweeklank hebben. Die wordt nooit als 'û' geschreven. 9. Dat doen we, omdat een Fries woord nooit op een g eindigt. 10. Op de letter u kan een streepje staan. 		
5			
6	<ol style="list-style-type: none"> a. De grouwe froulju fûnen it kado hiel/tige moai. b. It is har jierdei en dat fiert se yn it park by de grouwe beam. c. Ik hâld in soad (tige, hiel bot) fan tsjokke boeken. d. De tûke jonge hie der gjin erch yn dat der tsjokke oalje út de motor lekte. e. It is net slim datst (do) net op myn jierdei komst. f. It is net sa tûk om hieltyd op harren stoepe stean te gean. g. Jou my ris in dikke tût! h. Der libje eamelders/mychhimmels/mychammels yn de greide (it stik greide, it lân). i. Wêrom hast (do) gjin foldwaande foar it ferslach fan dat tsjokke boek? 		

	j. Meagere minsken binne lichter as grouwe minsken.
7	1. bleaunen 2. treaun 3. wreau 4. skreau
8	1. Ik wol noch efkes by dy bliuwe. 2. Juster bleau de hûn rêstich sitten. 3. Hasto de doar iepen treaun? 4. Ferline jier bleaunen der yn ús klasse fjouwer minsken sitten. 5. Dat famke leaut/leaude dat de ierde mar seistûzen jier âld is. 6. Ik priuw aanst wol efkes fan dyn sopke. 7. Priuwst/Preaust do eins dat der piper yn it iten sit? 8. Ferline jier dreauen der in soad blêden op de fiver. 9. Aladin wreau oer de lampe en doe ferskynde der in geast. 10. Ik ha syn ferhaaltsjes noait echt leaud.
9	
10	<ol style="list-style-type: none"> 1. Der sit in bij (= bij, bei = bes soe ek kinne) by dy yn 'e sûpengroattenbrij. 2. Soe dy dat noch wol smeitsje? 3. Op sa'n moaie dei wol ik gjin spul mei dy ha. 4. It lytse berntsje seach nijsgjirrich nei de ealjubij. 5. Yn de lijte fan it hûs lei er plat op 'e búk nei it sylskip te sjen. 6. 'Dy pleagerij fan dy wol ik net lije', sei heit. 7. Ik bin benijd oft it moandei ek snije sil. 8. Moatst net te rij wêze mei dyn jild. 9. Hy krijt in pear nije breidene sokken fan beppe. 10. By dy wei is it rûchwei noch hûndert meter nei de bakkerij.
11	Beppe bleau de hiele wike. Se wie in âlde frou en se wie wolris wat yn 'e war, dêr hoegde Jan net bang foar te wêzen. Hy koe er wol om laitsje, mar sels fûn beppe it wol ferfelend. Wurden en nammen wist se soms net mear. Se prate der leaver net oer, mar Jan seach wol dat beppe dermei ompakte. 'Wurd ik ek sa, as ik âld bin?' tocht er.
12	<ol style="list-style-type: none"> a. Dat dogge wy, omdat wy in koarte i-klank achter oan in wurd altyd as 'y' skriuwe. b. Dat dogge wy, omdat wy in koarte i-klank mei klemtoan foar 'vj' as 'y' skriuwe. c. Dat dogge wy, omdat wy in koarte i-klank yn in sluten lettergreep as 'y' skriuwe. d. Dat dogge wy, omdat wy in koarte i-klank mei klemtoan foar 'sj' as 'y' skriuwe. e. Dat dogge wy, omdat wy in lange i-klank yn in sluten lettergreep as 'ii' skriuwe. f. Dat mei, omdat wy by Ingelske lienwurden kieze meie út de Ingelske en de Fryske stavering. g. In 'eamelder' is yn it Nederlânsk in 'mier'. h. It goede Fryske wurd foar 'langzaam' is 'stadich'. i. 'Sykhelje' is yn it Nederlânsk 'ademhalen'. j. Dat binne de 'v' en de 'z'. (Ek goed: de 'ch'.)
13	a. revolúsje, b. revolusjonêr, c. televyzje, d. prestiizje, e. kondisjonearje.
14	a. Ik hâld net fan kâld iten. b. Wêrom sitsto yn de hjerst faak/gauris by dy hjerringcream? c. Se frege oft it hjoed snein wie. d. De brêgeman hie it grutste gebou besjoen. e. Se woe har skuld ôfbetelje.
15	<ol style="list-style-type: none"> a. Ik wurd kâld. b. De toskedokter hat it hieltyd oer de rekken. c. Wêrom komt er net werom? d. Yn de hjerst yt ik graach in hjerring. e. De revolúsje is al jierren (fer)lyn.

	<p>f. Wat hat se skreaun.</p> <p>g. De brêgeman hie trije kij kado krigen.</p> <p>h. Dy twa minsken bleaunen harren hiele libben tegearre.</p> <p>i. Yn de blauwe boekekast stienen alle bêzje dossiermappen.</p> <p>j. Is it wol feilich om daaglik fjouwer glêzen whisky/whisky te drinken?</p>
1 6	
1 7	<p>a. De loft is blau.</p> <p>b. Hy hat syn hiele libben lang foldwaandes helle.</p> <p>c. Dat ljochtblauwe pakje is swier en it donkerblauwe is licht.</p> <p>d. De lucht fan sprútsjes fyn ik smoarch/fiis/fys.</p> <p>e. Piet libbet fan in lyts ynkommen.</p> <p>f. Wolst (do) de luchtballonnen foar myn jierdei opblaze?</p> <p>g. Heech yn de loft skynt de sinne.</p> <p>h. Dat jonge hûntsje is hiel/tige libben.</p> <p>i. Meitsje net sa'n leven!</p> <p>j. Stek de hannen yn de loft!</p>
1 8	<ol style="list-style-type: none"> 1. Se woe him net gean litte. 2. Ik tink dat se it wol dwaan kin. 3. Wêrom soe dat moatte? 4. Is dat in frucht dy't in protte iten wurdt? 5. Ik begryp net datst noch net begûn/begongen bist. 6. It is prachtich datst al mei har praten hast. 7. Soesto my efkes helpe wolle? 8. Wolle jo dy pizza om seis oere besoargje litte? 9. Dat binne de ûnderwerpen dêr't wy oer diskusjearre hawwe. 10. Jo meie wol sitten gean.
1 9	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wêr soesto oer prate wolle? 2. Dêr lizze de boeken dy't lêzen wurde moatte. 3. Dêr steane de froulju dy't útnoege wurde wolle. 4. Soesto my dyn nije auto sjen litte wolle? 5. Witsto wat der allegearre mei in koark dien wurde kin? 6. De baas sei dat wy stean (oerein) gean moasten. 7. Tinksto dat hy my yn syn auto ride litte wol? 8. Soene(n) wy dat noch repararje litte kinne? 9. Tinksto dat dêroer praten (praat, sprutsen) wurde sil? 10. Is dat grûn dêr't ik in hûs op bouwe litte kin?
2 0	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gean hjir mar lizzen. 2. Wolsto net sitten gean? 3. Ik freegje my ôf wat er dwaan sil. 4. Soene(n) sy út inoar gean? 5. Giest(o) mei te fiskjen?
2 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. sin is goed 2. ferbettere sin = Dat minske praat mar troch oer har hûn. 3. sin is goed 4. sin is goed 5. sin is goed 6. ferbettere sin = Hy giet mar troch mei bûtersmarren (it smarren fan bûter) op syn bôle. 7. ferbettere sin = De hin keakelet mar troch.

	<p>8. sin is goed</p> <p>9. bettere sin = Hâldst my no noch hieltyd foar de gek?</p> <p>10. bettere sin = Ik freegje my ôf oft dy hûn dêr noch lang rêstich lizzen bliuwt asto trochgiest mei sa lûd te praten / asto sa lûd praatst.</p>
2 2	<p>a. Hee = útropwurd / wêr = bywurd / is = tiidwurd / myn = (besitlik) foarnamwurd / paspoart = haadwurd.</p> <p>b. Myn = (besitlik) foarnamwurd / twa = telwurd / leave = eigenskipswurd / hûntsjes = haadwurd / boartsje = tiidwurd / graach = bywurd / mei = ferhâldingswurd / harren = (besitlik) foarnamwurd / bal = haadwurd.</p> <p>c. Op = ferhâldingswurd / it = lidwurd / dak = haadwurd / fan = ferhâldingswurd / de = lidwurd / tsjerke = haadwurd / stiet = tiidwurd / in = lidwurd / hoanne = haadwurd.</p> <p>d. Foar = ferhâldingswurd / wa = (freegjend) foarnamwurd / dochst = tiidwurd / dat = (oanwizend) foarnamwurd.</p> <p>e. De = lidwurd / man = haadwurd / en = bynwurd / de = lidwurd / frou = haadwurd / prate = tiidwurd / gesellich = bywurd / oer = ferhâldingswurd / it = lidwurd / nije = eigenskipswurd / boek = haadwurd / fan = ferhâldingswurd / harren = (besitlik) foarnamwurd / favorite = eigenskipswurd / skriuwer = haadwurd.</p>
2 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. As it reinen oanhâldt / As it trochreint, moatte wy in skûlplak sykje. 2. Asto it net dien hast, soe ik net witte wa't dan de skuldige wêze kin. 3. Begjinst no wer te eameljen, ferfelende fint? 4. Giest hjir ek sitten of wolst leaver stean bliuwe? 5. Soms sizze minsken dingen dy't se net fertelle moatte. 6. Giest mei te húswurkmeitsjen? 7. As alle dingen sa bliuwe soenen, dan soe der ek neat ferbetterje. 8. Soest dat sa sizze kinne of is it better om it oars út de drukken? 9. Ik soe net witte oftst dat sa dwaan kinne soest. 10. Sy hoopje dat harren partij de grutste wurdt, mar ik hoopje dat mines wint (winne sil).
2 4	1A, 2A, 3B, 4A, 5B, 6A, 7B, 8A, 9B, 10A
2 5	<p>a. De grouwe froulju fûnen it kado hiel/tige moai.</p> <p>b. It is har jierdei en dat fiert se yn it park by de grouwe beam.</p> <p>c. Ik hâld in soad (tige, hiel bot) fan tsjokke boeken.</p> <p>d. De tûke jonge hie der gjin erch yn dat der tsjokke oalje út de motor lekte.</p> <p>e. De lucht is út myn fytsbân en no moat ik troch de greide (it lân) rinne.</p> <p>f. Soenen jo miskien sitten gean wolle?</p> <p>g. De hazze wie net fluch/rap/gau genôch foar de gaoatyske jager.</p> <p>h. Neffens myn analyze is de grize dize in surprize fan de wize goaden.</p>
2 6	<p>a. Ik sjoch it gebou dêr'tst (do, dêr'tsto) wurkest.</p> <p>b. Wêr wennet er?</p> <p>c. Ik wit/wyt wêr't er wennet.</p> <p>d. Wêr leit Donkerbroek?</p> <p>e. Ik fûn it hiel/tige aardich/moai/leuk op de skoalle dêr't ik staaizerûn ha.</p>
2 7	<p>a. Hy waard der net goed fan.</p> <p>b. Wannear waarden de Antillen selsstannich/selsstandich?</p> <p>c. Ik ha(w) op fakânsje west yn Amearika.</p> <p>d. Hat de ober al west mei de rekken?</p> <p>e. Der waard in heger salaris easke.</p>